

УНИВЕРЗИТЕТ
БЕОГРАДУ

ПРОГРАМ НАУЧНОИСТРАЖИВАЧКОГ РАДА
2026-2030

Универзитет у Београду је велика и сложена научноистраживачка организација, с најдужом традицијом бављења науком, с највише остварених научних резултата и с највећим кадровским потенцијалом за развој научноистраживачке делатности у Србији. У свом саставу он има 31 факултет, 11 института и Универзитетску библиотеку „Светозар Марковић“, покривајући све области науке и истраживања – природно-математичке, медицинске, техничко-технолошке и друштвено-хуманистичке. Таква ширина спектра дисциплина које се на њему изучавају представља чврсту основу за реализацију мултидисциплинарних истраживања.

Главни аспекти истраживачке стратегије Универзитета у Београду су: развој талентованих истраживача и стварање атрактивног и инспиративног истраживачког окружења, унапређење мултидисциплинарних истраживања и интензивирање мултидисциплинарне сарадње, и коначно, допринос истраживања у решавању савремених изазова у друштву, образовању, здравству, култури, привреди и физичком окружењу, на националном, регионалном и глобалном нивоу. У фокусу његовог деловања налазе се: стварање знања и открића кроз аутономно, слободно и независно истраживање највишег квалитета; освајање места међу најбољим универзитетима средње и југоисточне Европе; реализација студијских програма заснованих на истраживању високог квалитета, усклађених са потребама привреде у земљи и региону; покривање најширег могућег спектра научних области и дисциплина, уз посебну пажњу посвећену тренутно слабије цитираним и мање атрактивним научним подручјима; пружање висококвалитетних консултантских услуга у јавном и приватном сектору; подстицање студената, дипломаца и истраживача да својим знањем и кроз истраживања доприносе развоју и добробити друштва; допринос међународној сарадњи, глобалном ангажовању и решавању савремених друштвених изазова кроз мултидисциплинарну истраживачку сарадњу; стварање подстицајног амбијента за иновације у компанијама јавног и приватног сектора, како кроз интерну сарадњу тако и у партнерству са екстерним учесницима; развијање оквира за последипломску истраживачку сарадњу и обуку са иностраним институцијама и индустријским партнерима; интензивирање размене талената и знања на локалном, националном, регионалном и глобалном нивоу.

Научноистраживачки рад на факултетима и институтима у саставу Универзитета у Београду заснива се на слободи научног деловања, слободи избора и развоја научних метода истраживања и интерпретације, поштовању ауторских права и унапређивању родне равноправности, а истраживања се спроведе у складу са начелима отворене

науке и уз поштовање стандарда науке и етичности у научном и истраживачком раду. Универзитет у Београду, као самостална високошколска установа од националног значаја и јединице у његовом саставу (факултети у статусу високошколских установа и институти у статусу научних института, истраживачко-развојних института и института од националног значаја за Републику Србију) обављају научноистраживачку делатност у складу са Законом о науци и истраживањима.

1. План мера за унапређивање услова за обављање научноистраживачке делатности на Универзитету у Београду

У циљу сталног унапређивања организационих оквира за обављање научноистраживачке делатности и обезбеђивања услова за развијање научноистраживачких и административних људских ресурса, а ради ефективнијег ангажовања наставника, истраживача и сарадника запослених на факултетима и институтима у свом саставу, Универзитет у Београду ће спроводити мере из усвојеног Оквира стратегије људских ресурса за истраживаче (*HRS4S*), као и усвојеног Плана за постизање родне равноправности.

Снажно привржен начелима истраживачке одговорности и академске честитости, Универзитет у Београду ће промовисати примењивање етичких принципа у научноистраживачком раду, чију основу представља Кодекс професионалне етике Универзитета у Београду, те захтевати поштовање одредаба Кодекса понашања у научноистраживачком раду, који је донео Национални савет за научни и технолошки развој, као и Европског кодекса истраживачке честитости.

Ради подстицања ширег прихватања културе отворене науке, која доприноси обезбеђењу веће транспарентности научног рада, смањењу трошкова дисеминације резултата научних истраживања и правичнијем вредновању доприноса истраживача, Универзитет у Београду ће спроводити препоруке усвојене у Платформи за отворену науку Универзитета у Београду. Наставиће се рад на обезбеђивању неопходне инфраструктуре за примену принципа отворене науке и изградњи инфраструктуре и спровођењу обука за *RDM (Research Data Management)* и отворене истраживачке податке.

Универзитет у Београду ће наставити да подстиче интензивирање сарадње са иностраним колегама, ради одржавања и подизања нивоа научне изврсности. Посебну пажњу Универзитет у Београду ће посветити припреми истраживача за конкурисање на најзахтевније међународне позиве за финансирање (нпр. *ERC – European Research Council*).

Универзитет у Београду ће подржавати иновационе активности својих наставника, сарадника и истраживача, и подстицаће их да научне резултате преточе у интелектуалну својину и да их комерцијализују на начин усклађен с препорукама Светске организације за интелектуалну својину.

2. План реализације научноистраживачке делатности на Универзитету у Београду

Универзитет у Београду и јединице у његовом саставу ће обављати научно-истраживачку и развојну делатност првенствено преко научних, технолошких и развојних програма у оквиру којих се реализују:

- пројекти основних и примењених истраживања и технолошког развоја који одговарају на конкретне потребе друштва и привреде;
- пројекти од стратешког значаја за развој Републике Србије;
- пројекти засновани на извршним идејама које у будућности могу имати значајан утицај на развој науке и истраживања;
- пројекти подршке истраживању, формирању лабораторија, међународној сарадњи и др.
- пројекти подршке формирању, изградњи, одржавању и унапређењу институција и лабораторија од стратешког значаја;
- пројекти стратешке подршке међународној сарадњи и укључивању појединаца, тимова и институција у релевантне међународне пројекте;
- пројекти сарадње са привредом реализовани са Фондом за иновациону делатност и другим привредним субјектима;
- пројекти подршке промоцији науке, технолошког развоја и иновација у циљу подизања опште друштвене свести о значају науке;
- пројекти подршке развоју домаћих публикација које имају међународни реноме или публикација од стратешког интереса за Републику Србију;
- пројекти подршке развоју науком инспирисаних идеја у уметности и креативности заснованих на научним концептима, методама и материјалима.

Значајан сегмент научноистраживачке делатности Универзитета у Београду представљаће учешће у међународним пројектима чији су директни или индиректни корисници специјализоване агенције Европске Уније или друге међународне агенције.

Универзитет у Београду ће, као посебне стратешке приоритете у научноистраживачком раду, поставити задатке проистекле из испуњавања обавеза проистеклих из свог чланства у алијанси *Circle U. European University* (Европски универзитет Серкл Ју), која представља интеграцију Универзитета у Београду са Хумболтовим Универзитетом у Берлину (Немачка), Универзитетом у Бечу (Аустрија), Кингс Колеџом у Лондону (Велика Британија), Лувенским католичким универзитетом (Белгија), Универзитетом у Орхусу (Данска), Универзитетом у Ослу (Норвешка), Универзитетом Париз-Сите (Француска) и Универзитетом у Пизи (Италија), а које подразумевају:

- редефинисање приоритета у складу са визијом инклузивног, истраживачки оријентисаног и интердисциплинарног европског универзитета који ће заједнички радити на интеграцији образовања, истраживања и иновација у служби друштва;
- развој платформи интердисциплинарних чворишта знања, усмерених на тематске целине: клима, демократија, глобално здравље и вештачка интелигенција;
- јачање капацитета за вођење активности успостављања заједничких служби подршке истраживачким и образовним пројектима.

3. Унапређивање и усаглашавање са европском и међународном праксом

Универзитет у Београду ће наставити да прати промене у међународној истраживачкој заједници и да предлаже позитивне примере за спровођење, како на нивоу самог Универзитета, тако и кроз промену нормативних аката и пракси у надлежном министарству.

Запослени на Универзитету у Београду ће се додатно ангажовати на повећању броја учешћа на европским инфраструктурним пројектима, с обзиром на веома отежано финансирање инфраструктуре из домаћих извора.

* * *

Посебни програми научноистраживачког рада факултета и института у саставу Универзитета у Београду чине саставни део овог програма.

Остваривањем овог програма, Универзитет у Београду доприноси реализовању мисије делотворног националног истраживачког и иновационог система интегрисаног у Европски истраживачки простор који се ослања на партнерства у земљи и иностранству и доприноси економском расту, друштвеном и културном напретку, подизању стандарда грађана и квалитету живота.

РЕКТОР

проф. др Владан Ђокић

012-4722/1-25